

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33272
Nom	Filosofia de la ciència I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1004 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Primer quadrimestre
1012 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1004 - Grau de Filosofia	17 - Filosofia de la ciència	Obligatòria
1012 - Grau de Filosofia	16 - Filosofia de la ciència	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
IRANZO GARCIA, VALERIANO	359 - Filosofia
PEREZ GONZALEZ, SAUL	359 - Filosofia

RESUM

L'assignatura pretén familiaritzar l'estudiant amb els aspectes més generals de la metodologia científica i els problemes filosòfics que planteja, els problemes fonamentals que es tracten en aquesta línia, la qual cosa no impedeix tractar també altres qüestions relacionades, com la peculiaritat de la ciència comparada amb altres discursos; el paper de l'experiment en la contrastació empírica de les hipòtesis, en les seues distintes varietats; la naturalesa dels models i teories científics, i les nocions de confirmació i explicació, la discussió sobre si les teories científiques són vertaderes i descriuen la realitat.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha cap condició previa.

COMPETÈNCIES

1004 - Grau de Filosofia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.
- Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.
- Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.
- Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.
- Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.
- Tenir capacitat de crítica i autocrítica.
- Saber treballar en equip evitant la discriminació per raons de gènere.
- Ser capaç d'aprenentatge autònom.
- Ser capaç d'innovació i creativitat.

- Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.
- Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.
- Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.
- Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.
- Relacionar problemes, idees, escoles i tradicions.
- Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi àmbit de coneixement.
- Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.
- Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.
- Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.
- Treballar amb un grau creixent d'automotivació i autoexigència.
- Apreciar l'autonomia i la independència de judici.
- Estimar positivament el pensament original i creatiu.
- Reconèixer i respectar allò que és diferent i plural.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'estudiant ha de ser capaç d'identificar els aspectes bàsics i diferencials de l'activitat científica davant altres activitats humanes. També ha de comprendre quins són els problemes filosòfics recurrents que planteja el discurs científic i que són objecte de discussió en l'actualitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció: ciència i filosofia de la ciència.

El paper de la ciència en el món actual.

Objectius de la ciència i objectius de la reflexió filosòfica sobre la ciència.

2. Observació i mesurament en ciència

Tipus de conceptes.

El llenguatge quantitatiu en la ciència. Utilitat i justificació en diverses àrees científiques. La distinció teòricoobservacional.

3. Experiment i mètode científic

Característiques i funcions de l'experiment en la ciència.

La metodologia científica: pluralitat i historicitat.

El mètode hipoteticodeductiu.

La subdeterminació empírica de la teoria.

4. Hipòtesis, lleis, teories i models.

Tipus d'hipòtesis.

Què és una llei científica?

Lleis, predicció i explicació.

Concepcions sobre les teories científiques (concepció enunciativa / concepció semàntica).

Models en les ciències empíriques.

5. Correlacions i causes.

Associacions i correlacions. Determinisme i indeterminisme.

Dissenys experimentals per al descobriment de les causes (assaigs aleatoris controlats, estudis prospectius, estudis retrospectius).

6. L'explicació científica.

El model de cobertura legal. L'explicació com a unificació.

Explicació i intervenció.

Explicació i mecanismes.

7. Ciència i pseudociència.

Implicacions extrafilosòfiques de la qüestió "ciència/pseudociència".

Comparació de diversos criteris de demarcació.

Ciència i coneixement fiable.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Seminaris	15,00	100
Tutories reglades	5,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	25,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En les classes teòriques s'explicaran els conceptes i posicions principals de cadascun dels temes a tractar. Si ho estima pertinent, el professor indicarà lectures d'ampliació sobre l'explicat en classe.

En les classes pràctiques el que es pretén és discutir, aprofundir i aplicar amb rigor les nocions exposades en les classes teòriques. Entre les estratègies que es poden considerar estan les següents:

- (a) exercicis i qüestionaris per a reforçar la comprensió dels conceptes i idees fonamentals de cada tema;
- (b) comentaris de text d'autors rellevants en la disciplina;
- (c) discussió d'articles de seccions científiques de periòdics o revistes de divulgació científica que siguin rellevants per a la temàtica de l'assignatura;
- (d) anàlisi d'episodis concrets de la història/pràctica científica;
- (e) exposicions orals per part dels alumnes, preferiblement en grup, sobre lectures convingudes.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura s'estableix com segueix:

- Prova final escrita i individual sobre el temari discutit en les classes teòriques = 80% de la nota total. Aquesta prova podrà demanar respostes llargues, respostes curtes, o una combinació de tots dos tipus.

- Activitats desenvolupades en les classes pràctiques (exercicis/qüestionaris, comentaris de text, etc.) = 20% de la nota total.

- La qualificació final de l'assignatura serà la suma de les notes obtingudes en cada part, teoria i pràctica. No obstant això, per a aprovar l'assignatura és requisit necessari aprovar l'examen-prova final sobre la part teòrica de l'assignatura. En cas contrari, no se sumaran les notes obtingudes en la part pràctica.

-La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al reglament ACGUV 108/2017 i al ACGUV 123/2020. L'ús de tecnologies (inclòs IA), que no siga prèviament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Diéguez, A. (2022) *Filosofía de la ciencia. Ciencia Racionalidad y realidad*. Málaga: UMA Editorial.

Complementàries

- Chalmers, A. (2000; 3ª edic. ampliada). *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid: Siglo XXI.

Díez, J., i Moulines, C.U. (2008) *Fundamentos de Filosofía de la Ciencia*.
Barcelona: Ariel.

Giere, R., (1997; 4ª ed.) *Understanding Scientific Inference*. Fort Worth, Texas, Harcourt and Brace College Publishers.

Humphreys, P., editor (2016) *The Oxford Handbook of Philosophy of Science*. Londres: Oxford University Press.

Rosenberg, A. y McIntyre, L. (2019; 4ª ed.). *Philosophy of Science. A Contemporary Introduction*. Londres: Routledge.

Zalta, E.N., editor *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, Acceso libre: <https://plato.stanford.edu/>